

Вони все діти. У них брак ініціативи, їх треба вести на мотузку. Се характеристична цїха цїлого народу. Цїлий наш народ ще дитина. Та коли знов бачу такого Копача, то аж душа радіє. Се поки що одиниця, а відома річ, що за одиницями виростуть сотки, тисячі, цїлий народ стане статочний, енергїчний, з ініціативою — і тоді наша будучність....

— І я так думаю... Ще не вмерла Україна!

— Україна, Україна! Дай мені спокій з твоєю Україною! Чому не скажеш Русь сьвята? До чого тут? Се вже вплив твого Олесья... І не соромно тобі старому?

— Чого-ж соромно? Що йду з поступом, з молодими, що живу з ними їх самостійними ідеалами? Ти-ж сам казав, що наша національна хіба, се власне брак самостійности.

— Ну, ну, не лови мене за слово, бо не в словах річ, а в ділах. Най буде по твоєму. Україна, Подїлє, чи Волинь, коби було руське наше... Я бачиш, до того привик, з того боку я консерватист....

— Бій ся Бога, Павле, консерва, то застій то ворог поступу...

— Дай же мені сьвятий супокій! Заговорили ми за молодїж, а зійшли на нісенїтницї...

— Та бо одно з другим стоїть у звязи. Молодїж то поступ, а нам саме поступу треба.

О. Павло нічого не відповідав. Ішов задумавшись.

— Всьо буде, буде і поступ, коли такі Копачі виростають.

— Він ще довго бідувати-ме без адютум?

— Недовго от-сь дістане. Він уже на черзі.

— Ну, то вже дібє ся до берега.

— Та що ти, Гриню, на те скажеш, що Копач рад би ту хвилю ще відложити?

— Ніби то яку хвилю?

— Адютум, саме адютум. Каже, що коли його дістане, махнуть його в який глухий кут, і мусить жити за 40 ринських на місяць з мамою, а тут у Самборі має з лекцій більше як шістьдесять.

— На таке, то він за дорогий учитель, я не годен його оплачувати.

— Не бій ся, се моя річ. Він тепер має таку одну лекцію, що за всі часи відібєть ся...